

Palliatieve sedatie in tien jaar tijd verdrievoudigd

We sterven vaker in een diepe slaap en daar zijn zorgen over: is palliatieve sedatie niet een sluiproute voor euthanasie?

Marten van de Wier 25 juni 2019, 1:00

Het aantal palliatieve sedaties thuis of in het verzorgingstehuis is vorig jaar met 5 procent gestegen. In tien jaar is het aantal stervenden dat in de laatste fase in een diepe slaap wordt gehouden bijna verdrievoudigd, tot 35.500 mensen.

Dat blijkt uit cijfers die Trouw opvroeg bij de Stichting Farmaceutische Kengetallen. De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde is bezorgd over die toename, en wil dat het kabinet laat onderzoeken of artsen met palliatieve sedatie de euthanasiewetgeving omzeilen.

Geen pijn

Palliatieve sedatie is bedoeld voor wie minder dan twee weken te leven heeft, en bij wie de pijn niet op andere manier verzacht kan worden. Volgens artsen wordt de stijging veroorzaakt doordat er meer aandacht is voor goede zorg in de laatste levensfase. Minister De Jonge van volksgezondheid gaf vorige week nog de aftrap van een campagne over palliatieve zorg.

Ook het aantal euthanasiemeldingen steeg de afgelopen tien jaar flink. Maar vorig jaar was er voor het eerst een kleine daling. Bij euthanasie dient een arts een middel toe waarna een patiënt vrijwel onmiddellijk overlijdt. Palliatieve sedatie kan dagen duren, en soms zelfs twee weken.

De christelijke Nederlandse Patiëntenvereniging (NPV), tegenstander van euthanasie, stelt dat palliatieve sedatie door artsen ‘oneigenlijk’ gebruikt wordt, met als doel om het leven te bekorten. “Zeker huisartsen brengen het soms als euthanasie-light, als een manier om toch wat te sturen op het einde zonder het euthanasietraject te doorlopen”, zegt Elise Hoek van de NPV. Palliatieve sedatie kan volgens de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levens einde (NVVE), voorstander van euthanasie, een legitiem alternatief zijn voor euthanasie. Maar alleen als dat goed is besproken met de patiënt en zijn of haar naasten.

Verwarring

“De dokter moet goed uitleggen wat palliatieve sedatie is, wat het verschil is met de oorspronkelijke wens van de patiënt”, zegt bestuurder Dick Bosscher. Maar vaak gebeurt dat niet. De NVVE krijgt ‘wekelijks’ telefoontjes van nabestaanden die dachten dat hun naaste euthanasie zou krijgen, maar waarbij sprake blijkt van palliatieve sedatie.

Dat er vaak onduidelijkheid is bij naasten over palliatieve sedatie noemt artsenorganisatie KNMG ‘een belangrijk signaal’. Maar volgens KNMG is er ‘geen enkele aanwijzing’ dat artsen palliatieve sedatie als sluiproute voor euthanasie gebruiken, en houden dokters zich vrijwel altijd aan de richtlijnen.

Toename

Ook in verhouding tot het totale aantal overledenen neemt het aantal palliatieve sedaties toe. Inmiddels krijgt bijna een kwart van alle mensen die

sterven palliatieve sedatie in de thuissituatie of in het verzorgingstehuis. Dat was tien jaar geleden nog geen tien procent.

Hoeveel overledenen in een ziekenhuis of verpleeghuis palliatieve sedatie kregen, wordt niet geregistreerd. In totaal is het aantal overledenen dat palliatieve sedatie kreeg dus naar alle waarschijnlijkheid nog veel groter.